

Súd: Okresný súd Dunajská Streda
Spisová značka: 12P/8/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2222202183
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 10. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Bíróová
ECLI: ECLI:SK:OSDS:2022:222202183.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Dunajská Streda sudkyňou JUDr. Evou Bíróovou vo veci starostlivosti súdu o maloletú D. D., Q.. XX.XX.XXXX, maloletú S. D., Q.. XX.XX.XXXX a maloletú S.Q. D., Q.. XX.XX.XXXX, deti v konaní zastúpené procesným opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Dunajskej Strede, odbor sociálnych vecí a rodiny, deti rodičov: matka - J. B., Q.. XX.XX.XXXX, W. U. D. Y., X. O. XXXX/XX a otec - P. D., Q.. XX.XX.XXXX, W. U. D. Á. Y., X. O. XXXX/XX, o návrhu navrhovateľky: H. B., Q.. XX.XX.XXXX, W. U. D. Y., X. O. XXXX/XX, Č.. U.. XX, W.. Č.. W. F., R. XX, na zverenie maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti, takto

rozhodol:

I. Súd maloletú D. D., Q.. XX.XX.XXXX, J. S. D., Q.. XX.XX.XXXX G. J. S. D., Q.. XX.XX.XXXX z v e r u j e do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľke, ktorá je oprávnená a povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté deti v rovnakom rozsahu ako by ju vykonávali rodičia, zastupovať ich a spravovať ich majetok len v bežných veciach a nakladať s výživným.

II. Matka je p o v i n n á platiť na výživu mal. D. sumu 60 eur mesačne, na výživu mal. S. sumu 50 eur mesačne a na výživu mal. S. sumu 40 eur mesačne, vždy do 25. dňa mesiaca vopred na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Dunajská Streda, Dunajská Streda, Ádorská 41, č. IBAN Y. XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX, počnúc dňom 24.06.2022.

III. Otec je p o v i n n ý platiť na výživu mal. D. sumu 60 eur mesačne, na výživu mal. S. sumu 50 eur mesačne a na výživu mal. S. sumu 40 eur mesačne, vždy do 25. dňa mesiaca vopred na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Dunajská Streda, Dunajská Streda, Ádorská 41, č. IBAN Y. XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX, počnúc dňom 24.06.2022.

IV. Dlh na zročnom výživnom vznikol rodičom za obdobie od 24.06.2022 do 31.10.2022 každému voči mal. D. v sume 124,56 eur, voči mal. S. v sume 82,23 eur a voči mal. S. v sume 39,89 eur. Súd povoľuje rodičom dlh na výživnom splácať mesačne spolu s bežným výživným každému v splátkach po 10 eur na dlhu voči mal. D., po 7 eur na dlhu voči mal. S. a po 4 eurá na dlhu voči mal. S., pod stratou výhody splátok, počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku.

V. Žiadny z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

(1) Návrhom z 24.06.2022 sa sestra maloletých detí (navrhovateľka) domáhala zverenia maloletých do jej starostlivosti, ktorým by súd zveril maloleté deti do jej náhradnej osobnej starostlivosti s odôvodnením, že matka maloletých (aj navrhovateľky) žije neusporiadaným spôsobom života, nie je schopná zabezpečiť pre maloleté deti bezpečné výchovné prostredie. Sú piati súrodenci, z toho dvaja už plnoletí. Vychovávala ich všetkých ich stará matka (zo strany matky), ktorá ich mala zverené do

náhradnej osobnej starostlivosti, a okrem nich aj 5 detí jej druhej, neb. dcéry. U starej matky mali zabezpečené všetky potreby. Stará matka však náhle zomrela a o maloleté deti sa starajú navrhovateľka spolu so svojim plnoletým bratom H.. Nakoľko sú obaja riadne zamestnaní, rozhodli sa o maloleté deti postarať, čím chcú predísť umiestneniu maloletých detí do ústavnej starostlivosti. Deti zostanú v tom istom prostredí, v ktorom boli vytvorené vhodné výchovné prostriedky podmienky. Navrhovateľka bola starej matke už v minulosti nápomocná pri výchove detí a dokáže sa o ne bezpečne postarať. S návrhom súhlasí aj ich otec, s matkou sa im nepodarilo kontakt nadviazať.

(2) Uznesením tunajšieho súdu č. k. 12P/8/2022-28 zo dňa 30.06.2022 bolo nariadené neodkladné opatrenie, ktorým boli maloleté dočasne zverené do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľke, rodičia boli zaviazaní k plateniu výživného v minimálnej výške určenej zákonom.

(3) Otcovi maloletých bol návrh doručený riadne dňa 11.07.2022, k návrhu sa napriek výzve súdu nevyjadril. Matka maloletých sa nezdržiava na adrese evidovaného pobytu, aktuálna adresa, na ktorej sa zdržiava, zistená nebola, preto jej návrh bol doručený postupom podľa § 116 ods. 2 CSP. Návrh bol tak matke doručený dňa 17.08.2022.

(4) Podľa § 116 ods. 1 Civilného sporového poriadku (zákon č. 160/2015 Z. z. - CSP) ak sa žalobu nepodarí doručiť žalovanému, ktorý je fyzickou osobou, na adresu podľa § 106 ods. 1 písm. a), je súd povinný urobiť všetky úkony potrebné na zistenie skutočného pobytu žalovaného. Podľa ods. 2 ak sa súdu nepodarí žalobu doručiť na adresu zistenú postupom podľa odseku 1, zverejní súd oznámenie o podanej žalobe na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke príslušného súdu. Žaloba sa považuje po 15 dňoch od zverejnenia oznámenia za doručenú, a to aj vtedy, ak sa adresát o tom nedozvie. Podľa ods. 3 ďalšie písomnosti súd žalovanému doručuje na adresu podľa § 106 ods. 1 písm. a).

(5) Podľa § 106 („adresa na doručovanie“) ods. 1 písm. a/ CSP ak nejde o doručovanie do elektronickej schránky podľa osobitného predpisu, o doručovanie v osobitných prípadoch podľa § 107 ods. 2 a adresát neuviedol inú adresu na doručovanie, doručuje súd písomnosti fyzickej osobe na adresu evidovanú v registri obyvateľov Slovenskej republiky alebo adresu miesta pobytu cudzinca na území Slovenskej republiky podľa druhu pobytu cudzinca. Podľa ods. 3 ak fyzická osoba nemá adresu evidovanú v registri obyvateľov Slovenskej republiky, doručuje súd písomnosti tejto fyzickej osobe oznámením na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke príslušného súdu. Písomnosť sa považuje po 15 dňoch od zverejnenia oznámenia za doručenú, a to aj vtedy, ak sa adresát o tom nedozvie.

(6) Podľa § 111 ods. 3 CSP ak nemožno doručiť písomnosť na adresu podľa § 106, písomnosť sa považuje dňom vrátenia nedoručenej zásielky súdu za doručenú, a to aj vtedy, ak sa adresát o tom nedozvie.

(7) Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom navrhovateľky otca detí a oboznámením sa s predloženými listinnými dôkazmi a zistil nasledovný skutočný stav veci:

(8) Navrhovateľka uviedla, že starostlivosť o maloleté deti zvláda, rešpektujú ju, pomáhajú jej aj príbuzní. Otec maloletých jej po smrti starej matky dal 50 eur, matka detí sa nijako nekontaktuje. Medzičasom sa s deťmi presťahovali, bývajú spoločne s jej bratom, ktorý má v starostlivosti ďalšie tri maloleté deti (sesternice), ktoré tiež mala v starostlivosti neb. stará matka (konanie na tunajšom súde vedené vo veci sp. zn. 12P/9/2022). Bývajú v prenajatom rodinnom dome za 160 eur mesačne, k tomu platia služby spojené s bývaním. Deti zmenili aj školu. Zvýšené výdavky na starostlivosť o deti nemá.

(9) Lustráciou v evidencii zamestnávateľov v Sociálnej poisťovni bolo zistené, že matka nemá evidované žiadne zamestnanie, ani vykazovaný príjem.

Otec bol do mája t. r. vo výkone trestu odňatia slobody, od júna je v Sociálnej poisťovni evidovaný ako zamestnanec, za jún a júl má vykázaný príjem brutto do 100 eur. Vo svojej výpovedi na pojednávaní dňa 03.10.2022 uviedol, že s návrhom súhlasí, na skúšku pracuje v jednej firme, mal by ostať v riadnom pracovnom pomere, príjem predpokladá 200 eur týždenne. Na ďalšom pojednávaní dňa 31.10.2022 doplnil, že má problémy s kolenom, nemôže pracovať, z firmy bol prepustený, u lekára nebol.

(10) Procesný opatrovník navrhol návrhu navrhovateľky vyhovieť. Zo správy zo šetrenia výchovného prostredia u navrhovateľky zo dňa 30.06.2022 vyplýva, že navrhovateľka so svojim bratom sa od smrti

starej matky, s ktorou bývali v spoločnej domácnosti, starajú o svoje tri sestry a tri deti neb. sestry ich matky. Každé dieťa má svoje lôžko a úložný priestor, deti sú zdravé, navrhovateľka má vytvorené vhodné výchovné prostredie, na ktoré sú deti zvyknuté a je o ne po všetkých stránkach postarané.

Po presťahovaní rodiny opäť šetril výchovné prostredie, kedy bolo zistené, že bývajú spoločne v trojizbovom staršom rodinnom dome, čerstvo vymalovanom a zariadenom novým nábytkom, deti majú na bývanie vytvorené podstatne lepšie prostredie.

(11) Ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa... Pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady... V rozhodnutí súd vymedzí osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, jej rozsah práv a povinností k maloletému dieťaťu. Osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia; osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti vykonávanej na území Slovenskej republiky, je povinná najmenej 30 dní pred dočasným premiestnením maloletého dieťaťa oznámiť súdu dočasné premiestnenie maloletého dieťaťa do cudziny na dobu dlhšiu ako tri mesiace spolu s údajom o mieste, účele a dĺžke pobytu v cudzine a o iných významných skutočnostiach súvisiacich s dočasným premiestnením. Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach. Ak táto osoba predpokladá, že rozhodnutie zákonného zástupcu maloletého dieťaťa v podstatných veciach nie je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa, môže sa domáhať, aby tento súlad pri konkrétnom rozhodnutí zákonného zástupcu preskúmal súd. Vyživovacia povinnosť rodičov voči maloletému dieťaťu rozhodnutím súdu podľa odseku 1 nezaniká. Súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti, najdlhšie však do dovŕšenia plnoletosti dieťaťa, poukazovali výživné úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, má tento úrad právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet tohto maloletého dieťaťa... Po dovŕšení plnoletosti dieťaťa, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, sú rodičia povinní poukazovať výživné dieťaťu. Súd najmenej raz za šesť mesiacov zhodnotí v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí alebo v súčinnosti s inými osobami, ktoré sú oboznámené s pomermi maloletého dieťaťa, výkon náhradnej osobnej starostlivosti, a to najmä kvalitu starostlivosti o dieťa v náhradnej osobnej starostlivosti a skutočnosť, či rodičia môžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa. (v zmysle § 45 ods. 1 až 4, 7, 8, 9 zák. o rodine v znení platnom od 01.04.2017)

(12) Ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochrannej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné. (§ 81 ods. 1 zák. o rodine)

(13) Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť. (§ 62 ods. 1 až 3, 5 zák. o rodine)

(14) Pri určení výživného prihladne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihladne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihladne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. (§ 75 ods. 1 zák. o rodine)

(15) Výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu. (§ 76 ods. 1 zák. o rodine)

(16) Vyhodnotením vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že návrh bol podaný dôvodne. V danom prípade ide o deti vo veku XX, XX G. XX rokov, navštevujú základnú školu v W. F. - X., X. G. X. triedu. Matka ani otec maloletých v súčasnosti nezabezpečujú v nijakom smere starostlivosť o maloletých, ktoré sa už dlhodobo v starostlivosti inej fyzickej osoby, pôvodne neb. starej matky, v súčasnosti navrhovateľky - ich plnoletej sestry, ktorá zabezpečuje ich všetky potreby a ktorá rovnako bola ako maloletá zverená do starostlivosti neb. starej matke, už v tom čase matka nežila usporiadaným životom. Ani jeden z rodičov nemá vytvorené vhodné podmienky na osobnú starostlivosť o deti. Je v záujme detí, aby vyrastali v rodinnom prostredí. Prvoradým hľadiskom akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí je záujem dieťaťa (v zmysle článku 3 Dohovoru o právach dieťaťa), pričom v záujme dieťaťa je predovšetkým to, aby vyrastalo v atmosfére šťastia, lásky, porozumenia, stability, tolerancie a harmónie, aby jeho vývoj a výchova smerovali k pozitívnemu rozvoju jeho osobnosti, nadania rozumových a fyzických schopností, mravnému, duchovnému a sociálnemu rozvoju a aby boli rešpektované jeho práva. Súdu bolo preukázané, že navrhovateľka je schopná o deti sa postarať a zabezpečiť ich odôvodnené potreby. Preto súd návrhu zveriť maloleté do jej starostlivosti vyhovel.

(17) Výšku vyživovacej povinnosti súd určil rodičom (ani jeden nepreukázal, že nie je schopný pracovať) s prihliadnutím na zistené pomery na hranici blízko zákonom určenej minimálnej výške výživného (od 01.07.2022 predstavuje 32,11 eur mesačne), ako aj na vek a základné potreby maloletých.

(18) Vyživovaciu povinnosť súd rodičom určil spätne, a to od podania návrhu, už v tom čase bol návrh na určenie výživného dôvodný, nakoľko už vtedy boli fakticky deti v starostlivosti navrhovateľky. Rodičom od podania návrhu do rozhodnutia o výživnom vznikol na výživnom dlh za obdobie 4 celých mesiacov (x 60, 50, 40 eur) a 7 dní mesiaca jún 2022 (- /30 x 7), súd však započítal výživné, ktoré mali rodičia zaplatiť v znení vykonateľného neodkladného opatrenia. Dlž súd rodičom povolil splácať, výšku splátok určil tak, aby približne do roka bol dlh splatený, dlhšie časové obdobie nie je v záujme detí.

(19) Podľa § 232 ods. 4 Civilného sporového poriadku (zákon č. 160/2015 Z. z. - CSP) ak súd uložil povinnosť plniť opakujúce sa a v budúcnosti splatné dávky a splátky, vykonateľnosť týchto dávok a splátok sa spravuje poradím ich splatnosti, ak súd nerozhodne inak; súd môže rozhodnúť, že omeškanie s plnením jednej dávky alebo splátky má za následok splatnosť celého plnenia.

(20) Podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku (zákon č. 161/2015 Z. z. - CMP) žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak. Podľa § 57 CMP o povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie (§ 355 ods. 1 CSP) do 15 dní odo dňa jeho doručenia, na Krajský súd v Trnave cestou tunajšieho súdu (§ 362 CSP). V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) - § 363 CSP.

Odvolanie možno odôvodniť (§ 365 ods. 1 CSP) len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

e) súd prvej inštancie nevykonával navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. (§ 62 CMP)

Rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením. (§ 44 CMP)

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zák. č. 233/1995 Z. z. (Exekučný poriadok)